tulum *art.* 3. *n.* 40. Vicarius autem Generalis potest esse non solum unus, sed & plures deputari possunt, ex dictis *supra art.* 1. *à n.* 8. *ad* 12.

4 Quarta differentia est, quod Vicarius Generalis potest constitui ab Episcopo cum limitatione, & sine limitatione, dando illi majorem, vel minorem facultatem, prout sibi placuerit, ut tenet *communis Doctorum*, & docet praxis, patetque ex dictis *supra tot. art.* 2. Vicarius vero Capitularis non, ut patet ex dictis sub *verb.* Vicarius Capitularis *art.* 1. *n.* 34. *cum seq.* & *verb.* Capitulum *art.* 3. *à n.* 58.

5 Quinta differentia est, quod Vicarius Generalis possit esse quilibet externus ad libitum Episcopi; immo tenetur Episcopus exterum eligere, ex dictis *supra art.* 1. *n.* 34. & 35. Vicarius autem Capitularis debet esse de gremio Capituli, si adsit idoneus, ex dictis sub *verb.* Vicarius Capitularis *art.* 1. *n.* 26. & *verb.* Capitulum *art.* 3. *num.* 50.

6 Sexta differentia est, quod Vicarius Generalis nequit exercere totam jurisdictionem Episcopi absque speciali ejus mandato, ut patet ex *supradictis art.* 2. *à num.* 19. *ad* 84. & habetur expresse *in cap.* Licet 2. & *cap.* Cum in generali 3. *de officio Vicarii in* 6. Vicarius autem Capitularis statim ac est legitime electus, totam jurisdictionem Capituli exercere potest absque speciali ejus mandato, præsertim ubi talis viget praxis, & consuetudo, ut patet ex dictis sub *verb.* Vicarius Capitularis *art.* 2. *n.* 40.

7 Septima differentia est, quod Vicarii Capitularis jurisdictio incipit post mortem naturalem, aut civilem Episcopi, ut patet ex dictis sub *verb.* Vicarius Capitularis *art.* 1. *à n.* 1. *ad* 11. E contra autem Vicarii Generalis jurisdictio per mortem naturalem aut civilem Episcopi finitur, ut patet ex dictis *art. antecedenti à n.* 39. *usque in finem.*

8 Octava differentia est, quod Vicarius Capitularis continuat suam jurisdictionem usquedum novus Episcopus capiat realem possessionem Episcopatus, ex dictis sub *verb.* Vicarius Capitularis *art.* 1. *n.* 56. Vicarius vero Generalis non continuat eam usque dum novus Episcopus capiat dictam realem possessionem Episcopatus, sed solum usquedum translatio Episcopi ad aliam Ecclesiam admissa est in Consistorio etiam ante captam à novo Episcopo realem episcopatus possessionem, ut patet ex dictis sub *verb.* Vicarius Capitularis *art.* 1. *n.* 7. & sub *verb.* Capitulum *n.* 31.

9 Nona differentia est, quod Vicarius Capitularis, si sit Canonicus, lucratur fructus, & distributiones, etiamsi choro non intersit, si ad id adsit consuetudo, ut patet ex dictis sub *verb.* Vicarius Capitularis *art.* 1. *n.* 50. Vicarius autem Generalis, si sit Canonicus, non lucratur distributiones, nisi choro intersit, etiamsi adsit ad id consuetudo, ut patet ex dictis *supra art.* 2. *n.* 85.

10 Decima differentia est, quod Vicarius Capitularis nequit concedere licentiam erigendi nova monasteria, & conventos, ex dictis sub *verb.* Vicarius Capitularis *art.* 2. *n.* 66. Vicarius autem Generalis cum speciali mandato Episcopi id potest, ex supra dictis *art.* 2. *n.* 43. Quoad hoc tamen sunt hodie observandæ ultimæ dispositiones Apostolicæ allatæ sub *verb.* Conventus *art.* 1. *per tot.*

11 Undecima differentia est, quod Vicarius Generalis, finito officio Vicariatus, non tenetur stare syndicatui, ut expresse declaratum fuit à Gregorio XIII. in quadam constitutione directa Clero, & Communitati Tarentinen. cujus præcisa verba refert Barbos. *cit. alleg.* 54. *n.* 183. ibi: "Statuimus, & mandamus, quod Vicarii, & Offi»ciales, sive generales, sive particulares, etiam fora»nei nuncupati, per eumdem Archiepiscopum, sive »ejus pro tempore successores in dicta Ecclesia Taren»tina, sive ejus diœcesi deputati, vel deputandi, ad »aliquem syndicatum nullo modo teneatur, aut eidem »sub quovis prætextu sint obnoxii." Et ratio est, quia, si ipsi erraverint, Episcopi statim providebunt, prout justum fuerit, ut declaravit Sacra Congreg. Episcopor. *in Tarentina* 20. *Augusti* 1601. & prius *in Brundusina* 13. *Octobris* 1502. apud Pellegrin. *loc. cit. part.* 1. *sect.* 2. *sub sect.* 6. *num.* 21. & *sect.* 4. *sub sect.* 4. *n.* 14. Vicarius autem Capitularis, finito officio Vicariatus, tenetur stare syndicatui, & reddere rationem Episcopo successori, etiamsi reddisset illam capitulo, & ab eo, seu à deputatis, vel syndicatoribus ipsius obtinuisset liberationem, juxta dispositionem Conciliii Tridentini *session.* 24. *de reform. cap.* 16. ibi: *Rationem exigat*; Et sic declaravit Sacr. Congreg. Concil. 8. *April.* 1595. *ad dict. cap.* 16. *sess.* 24. *de reform.* Et sic etiam censuit Sacra Cong. Episcop. *in Cathanensi* 13. *Januar.* 1600. & *in Hydruntina* 19. *Maji* 1623. Vide *verb.* Episcopus *art.* 6. *n.* 13. & 14.

12 Alias differentias affert Pellegrin. *cit. sess.* 4. *sub sect.* 4. *num.* 10. 11. & 13. nempe quod Vicarius Capitularis salarium non conventum petere possit: non vero Vicarius Generalis. Quod Vicarius Generalis possit exequi literas Apostolicas directas suo prædecessori, sive Episcopo prædecessori Episcopi, qui illum constituit: Vicarius vero Capitularis non possit illas exequi. Quod Vicarius Capitularis non possit ex levi causa recusariut suspectus: Vicarius autem Generalis possit; sed vide apud ipsum.

13 Vicarius Generalis differt à Vicario Foraneo; primo quia à Vicario Generali non datur appellatio ad Episcopum, ex dictis *supra art.* 1. *n.* 43. Bene tamen à Vicario Foraneo; Rota *decis.* 297. *n.* 3. *part.* 2. *diversar.* Garcias *part.* 5. *de beneficiis cap.* 8. *num.* 29. Barbosa *cit. allegat.* 54. *num.* 22. cum plurimis ibi citatis, & alii passim, teste Reiffenstuel *lib.* 1. *decretal. tit.* 28. *num.* 18.

14 Secundo quia Vicarius Generalis potest esse delegatus Papæ, & executor literarum Apostolicarum, ut patet ex dictis *supra art.* 2. *n.* 10. Non sic autem Vicarius Foraneus, textu expresso *in clementin.* Etsi principalis 2. *de rescriptis*, ibi: *In officiali autem Foraneo.... nequaquam hoc volumus observari*, juncto ejus summario, & Glossa communiter recepta ibidem *verb.* Foraneo.

15 Tertio quia Vicarius Generalis est in dignitate constitutus; Glossa *in cit. clementin.* Etsi principalis, *verb.* Episcopi, & *verb.* Foraneo, & *communis Doctorum*; Secus vero Vicarius Foraneus, nisi dignitas aliunde ipsi competat; Glossa *loc. cit. verb.* Foraneo & Doctores communiter.

16 Quarto quia Vicarius Generalis habet jurisdictionem ordinariam, ut patet ex dictis *supra art.* 2. *n.* 41. Vicarius autem Foraneus solum delegatam; Glossa *in cit. clement.* Etsi principalis, *verb.* Foraneo, Rota *decis.* 3. *de officio Vicarii.* Garcias *de beneficiis part.* 5. *c.* 8. *n.* 29. & 34. Barbosa *cit. alleg.* 54. *n.* 22. cum pluribus ibi citatis, Reiffenstuel *loc. cit. num.* 21. Sanchez *lib.* 3. *de matrim. disp.* 29. *n.* 10. testans de communi.

17 Quinto quia, ut alia taceantur, Vicarius Foraneus, nisi specialiter eximatur, dependet à Vicario Generali, & non è contra, ut docet communis Doctorum, & patet in praxi.

18 Vicarius Capitularis differt à Vicario Foraneo; primo quia Vicarius Capitularis habet jurisdictionem ordinariam, & quidem ampliorem, quàm Vicarius Generalis, cum succedat in omnem jurisdictionem competentem Episcopo de jure communi, ut patet ex dictis sub *verb* Vicarius Capitularis *art.* 2. *n.* 1. Vicarius autem Foraneus solum delegatam, ex dictis *supra n.* 16.

19 Secundo quia à Vicario Foraneo appellatur ad Vicarium Capitularem, & non è contra; *Communis*, & *certa.*

20 Tertio quia Vicarius Foraneus potest constitui, & removeri à Vicario Capitulari, & non è contra; *Communis, ac certa.*

21 Quarto quia Vicarius Capitularis tenetur stare syndicatui, & reddere rationem Episcopo successori; non sic autem Vicarius Foraneus, cum ipse Vicarius Foraneus, si erraverit, possit statim puniri, ac removeri à Vicario Capitulari, ut patet ex *supra dictis n.* 11.

22 Quinto quia, ut alia taceantur, plurima potest Vicarius Capitularis, quæ non potest Vicarius Foraneus, ut patet ex dictis sub *verb.* Vicarius Capitularis *art.* 2. *per tot.* & *verb.* Vicarius Foraneus.

23 * Vicarius Generalis in jurisdictione idem habet cum Episcopo Tribunal, ita ut ab uno ad alterum non detur appellatio. Bened. XIV. *de synodo diœcesana lib.* 2. *c.* 8. *num.* 2. ut ex sacris canonibus jam adductis supra *art.* 1.

24 *num.* 42. *ad* 44. Multa tamen nequit sine speciali mandato Episcopi; ideoque sine tali speciali mandato, nec

25 potest synodum diœcesanam convocare. Idem *ibid. n.* 2.

26 3. & 4. Vide *art.* 2. supra *per tot.* ubi fuse enumerantur ea, quæ potest, vel non potest Vicarius Generalis. Debet jubente Episcopo interesse synodo diœcesanæ:

27 Et expedit ut Episcopus id velit; Idem *ibid. lib.* 3. *c.* 1. *num.* 2. 3. & 4. Non potest synodalis examinatoris mu-

28 nus exercere sub nomine appellativo Vicariatus; Idem *ibid. lib.* 4. *cap.* 7. *n.* 5. ex decreto Sacræ Congreg. Concil. *in Polycastren. Parochialis die* 19. *Septembris* 1745. quamvis in Thesauro resol. referatur sub die 18. ejus-

29 dem anni; Vide *t.* 3. *verb.* Examen, Examinatores *n.* 25.

30 ubi afferuntur alia ad rem. Vicarius Generalis in Synodo sedet immediate post Episcopum, Idem *ibid. lib.* 3.

31 *num.* 2. Nisi legitima consuetudo alteri faveat; Idem *ibid. num.* 3. Aut Dignitates & Canonici sacris vestibus induti assistant. Secus si Vicario consuetudo faveat, aut ipse etiam habitu Prælatio sit indutus. Idem *ibid. n.* 4. ubi ad id plura scite & erudite suo more adducit.

32 Vicarius Metropolitani in Synodis Provincialibus antefertur Episcopis suffraganeis, ob auctoritatem, quam obtinet, & ratione personæ, quam repræsentat; Bened. XIV. *tom.* 2. *constit.* 30. *incip.* Cum à Nobis :::*

33 ☞ Si in capitulo non sit nisi unus Doctor, posse eligi Vicarium Capitularem non Doctorem, ne coarctetur libertas electionis, tradit Cardin. de Luca ad Concil. Trident. *disc.* 31. *n.* 10. & 12.

34 At doctrina hæc Cardinalis de Luca improbata fuit & quidem pluries à Sacra Congregatione Concilii interprete rescribendo pro nullitate electionis in Vicarium Capitularem expletæ de persona, quæ gradum Doctoris in publica Universitate haud fuerat assequuta, quando in capitulo aderat unicus Doctor, ut *in Venusina Vicarii Capitularis* 6. *August.* 1702. *in Acernen. Vicarii Capitularis* 23. *Febr.* 1709. & *in Alexanen. Vicarii Capitularis* 17. *Decemb.* 1712.

35 "Et merito (inquit Episcopus *Riganti de Protonot.* »*Apostol. dissertat.* 10. *num.* 31. & *seq.*) siquidem in »jure prohibita solum est coarctatio illa, quæ fit ab in»feriori à Papa arctante electores ad eligendas certas »personas in individuo. At quando lex præscribit ut »eligantur personæ habentes certas qualitates ad bonum »publicum, & majorem Ecclesiæ utilitatem tendentes, »non est proprie coarctatio, nec infringitur libertas elec»tionis, si unus tantummodo adsit inter eligendos, qui »sit iis qualitatibus præditus, ut bene perpendit Passe»rinus &c. Immo etiam Superiores, qui sint à Papa in»feriores, posse in his terminis limitare electiones ad »personas hujusmodi qualitatibus munitas, cum per eas »haud lædatur jus sive eligentium, sive electorum, tra»dit idem Passerinus &c. exemplumque habemus in »provinciis Regularium, in quibus viget alternativa »quoad prælaturas, & officia: Si enim in provincia, »quæ est in turno, unus tantum habilis existat ad con»sequendam prælaturam, aut aliud officium, is neces»sario eligi debet, ut in Ordine Prædicatorum servatum »fuisse sub Magistro Generali Rodulpho homine doc»tissimo, referunt Passerinus &c." ☞

VICARIUS PAROCHIALIS.

SUMMARIUM.

1 *Vicarius Parochialis alius est perpetuus, & alius temporalis, seu amovibilis.*

2 *Vicarius perpetuus qualis sit.*

3 *Vicarius temporalis qualis sit.*

4 *Institutio Vicarii perpetui pertinet ad ordinarium loci, quamvis regulariter ea fieri debeat ad præsentationem, seu nominationem rectoris principalis, sive illorum, quorum dignitati, vel capitulo, seu monasterio ecclesia parochialis est perpetuo unita.*

5 *Non enim potest ab ordinario poni Vicarius perpetuus in monasteriis, quibus unita est parochialis, sed poni debet à superioribus eorum, prævio examine ipsius ordinarii.*

6 *Piana constitutio id statuens habet locum etiam, quando Vicariæ vacant in mense reservato, seu cadunt sub alia reservatione.*

7 *Vicarius perpetuus potest, & solet potissimum institui in parochialibus, quæ cathedrali, collegiatæ, vel alteri ecclesiæ, seu monasterio, aut collegio, vel aliis piis locis perpetuo unita, & annexa reperiuntur.*

8 *Sunt tamen plures casus, in quibus Episcopus nequit Vicarium perpetuum deputare. Primo quando beneficium est unitum, & annexum monasterio Regularium.*

9 *Secundo quando à tempore immemorabili unio facta fuit, ac ex tunc constat Vicarios fuisse ad nutum amovibiles, scientibus, & consentientibus ordinariis.*

10 *Tertio quando unio facta fuit per viam pacti, & concordiæ à Sede Apostolica approbatæ cum clausula,* ut deserviri possit in hujusmodi beneficio per Vicarium ad nutum amovibilem.

11 *Quarto quando pro bono pacis, & pro tollendis litibus, ac pro meliori beneficii servitio expedit per Vicarium ad nutum amovibilem ecclesiam gubernari.*

12 *Quinto quando ex privilegio remunerationis causa concesso, beneficium est unitum cum clausula* ponendi Vicarium ad nutum amovibilem.

13 *Sexto quando ex privilegio Pontificio, post Tridentini decretum concesso, unitum est beneficium parochiale cum clausula* instituendi Vicarium ad nutum amovibilem.

14 *Vicario perpetuo debet assignari congrua portio de redditibus, fructibus, emolumentis, & proventibus ecclesiæ incorporatæ monasterio, capitulo, universitati, & hujusmodi.*

15 *Talis congrua est taxanda arbitrio Episcopi, habito respectu ad qualitatem personæ, loci, & temporis, & redditum ecclesiæ; dummodo non sit minor quinquaginta, nec major centum aureis pro quolibet anno.*

16 *Pro tali congrua assignari possunt solum illa emolumenta incerta, quæ habent quamdam certitudinem, ut sunt decimæ frumenti, vini, olei, &c. Non autem emolumenta omnino incerta, ut sunt eleemosynæ altaris, funeralium, & similium.*

17 *Congrua semel sufficienter assignata non potest minui, quamvis Vicarius electus, & deputatus diminutioni consentiat.*

18 *Vicarius perpetuus canonice institutus, est vere Beneficiatus.*

19 *Sicque Vicarius perpetuus habet verum titulum, & potest ad dictum titulum ordinari, neque potest removeri, & portione sua fraudari.*

20 *Immo nec potest removeri, vel portione sua fraudari, etiamsi Rector principalis moriatur.*

21 *Hinc Vicaria perpetua æquiparatur beneficio parochiali.*

22 *Unde sicuti non potest quis esse Parochus simul, & semel duarum Parochiarum; ita nec perpetuus Vicarius.*

23 *Item sicuti beneficium parochiale vacat ipso jure per alterius similis assequutionem; ita etiam dicendum est de Vicaria perpetua.*

24 *Item sicuti nemo potest consequi beneficium Parochiale ante* 25. *annum inchoatum; ita nec etiam Vicariam perpetuam.*

25 *Item sicuti de facto, si promotus ad beneficium parochiale infra annum non ascendat ad Sacerdotium, vacat ecclesia ipso jure; ita etiam Vicaria perpetua.*

26 *Item sicuti ceteri Parochi, tenetur Vicarius perpetuus residere in sua Vicaria.*

BIBLIOTECA CENTRAL B.A.N.L.

27 *Non potest alium Vicarium perpetuum substituere.*
28 *Potest tamen ob justam aliquam causam de licentia tacita, vel expressa ordinarii substituere Vicarium temporalem.*
29 *Vicarius perpetuus Ecclesiæ habet curam animarum in actu; Rector autem principalis in habitu.*
30 *Unde Rector principalis, seu Prælatus nequit ibi exercere curam fori pœnitentialis, nec, invito Vicario, illi ecclesiæ deservire, seu Sacramenta administrare.*
31 *Vicarii perpetui non sunt prævio concursu instituendi.*
32 *Sed deputandi, & instituendi sunt ad nominationem illorum, quorum beneficio, seu ecclesiæ, capitulo, collegio, vel monasterio parochiales sunt unitæ.*
33 *Tales Vicarii, seu Parochi etiam in ecclesiis exemptis sunt prius examinandi, & approbandi ab Episcopo.*
34 *Item potest Episcopus examinare, & approbare Vicarios ecclesiarum parochialium unitarum, & dependentium à Religione Hierosolymitana; non potest tamen pro libito eosdem novo examini subjicere.*
35 *Nisi superveniente nova causa, & suspicione ignorantiæ.*
36 *Vicarii perpetui ecclesiarum parochialium debent præcedere Vicariis amovibilibus ecclesiæ cathedralis.*
37 *Vicarii perpetui ecclesiarum parochialium in ecclesia noviter erecta in Cathedralem, debent habere præcedentiam secundum ordinem receptionis.*
38 *Sub cruce cathedralis incedere debent Vicarii perpetuò adscripti ejus servitio, quamvis prius incederent sub cruce ecclesiæ collegiatæ.*
39 *Vicario perpetuo Sancti Joannis Lateranensis debetur præcedentia super ceteros etiam Rectores perpetuos parochialium urbis.*
40 *Vicarius perpetuus Abbatiæ quæ onera subire debeat.*
41 *Vicarius temporalis, seu amovibilis, vere, & proprie non est Beneficiatus, neque potest ob id in sacris ordinari.*
42 *Assignantur præcipuæ causæ, ob quas potest, & debet fieri deputatio Vicarii temporalis.*
43 *Deputatio Vicarii temporalis, seu Œconomi Clerici Secularis in casu vacationis parochiæ spectat ad Episcopum, seu ad eum, qui potest instituere concursum.*
44 *Clerici inferiores, qui non habent jurisdictionem quasi Episcopalem cum facultate congregandi synodum, & instituendi concursum, non possunt in tali casu Vicarium temporalem deputare.*
45 *Deputatio talis Vicarii in casibus repentinis ad quem spectet.*
46 *Nominatio aliorum Vicariorum temporalium spectat ad Rectorem principalem, seu Prælatum monasterii, cui beneficium est unitum cum examine, & approbatione Episcopi.*
47 *Etiam Universitates laicorum sunt capaces nominandi Curatos, seu Vicarios amovibiles.*
48 *Si agatur de Vicario deputando propter absentiam Parochi, tunc illius nominatio regulariter spectat ad ipsum Parochum cum approbatione Episcopi.*
49 *Vicarius temporalis nominatus à Superioribus Regularibus, & à Rectoribus principalibus potest ab ipsis ad libitum removeri, non autem ab Episcopo.*
50 *Vicario temporali assignanda est congrua, & taxanda arbitrio Episcopi ex fructibus parochiæ.*
51 *Talis congrua debet taxari ab Episcopo, pensata qualitate personæ, beneficii, loci, & temporis.*
52 *Et potest esse duorum aureorum singulis mensibus.*
53 *Nec in congruam computari debent emolumenta omnino incerta.*
54 *Et si dicto Vicario congrua assignata non reperiatur, potest petere salarium usque ad summam dari solitam à Camera Apostolica, ubi percipit spolia ecclesiarum vacantium.*
55 *Alia ad rem*, remissive.
56 *Subnectuntur Supplementa Auctoris*, ad n. 59.
60 *Addit. ex aliena manu.*

VICARIUS Parochialis alius est perpetuus, & alius temporalis, seu amovibilis; Abbas *in cap.* Extirpandæ §. Qui vero, *num.* 5. *de præbend.* Azorius *institut. moral. part.* 3. *lib.* 3. *cap.* 6. Barbosa *juris ecclesiast. univers. lib.* 3. *cap.* 6. *n.* 2. Layman *theol. moral. lib.* 4. *tract.* 2. *cap.* 5. *num.* 8. Pellegrin. *prax. variarum part.* 1. *sect.* 8. *n.* 1. & alii passim. 1

Vicarius perpetuus est, & dicitur ille, qui auctoritate Episcopi canonice est institutus ad deserviendum cuipiam ecclesiæ, loco principalis Rectoris, cum assignatione congruæ portionis fructuum, quos inde percipere debet; *Sic in re communis Doctorum* cum Glossa *in cap.* Ex part. 6. *verb.* Perpetuos, *de officio Vicarii.* 2
Vicarius temporalis, seu amovibilis est, & dicitur ille, qui auctoritate legitimi Superioris pro peragendo ecclesiastico servitio in locum alterius ad tempus seu voluntatem constituentis sufficitur; *Est in re communis.* 3

Institutio Vicarii perpetui pertinet ad ordinarium loci, quamvis regulariter ea fieri debeat ad præsentationem Rectoris principalis, sive illorum, quorum dignitati, vel capitulo, seu monasterio ecclesia parochialis est perpetuo unita, & annexa; Barbosa *loc. cit. n.* 35. Navarrus *consil.* 11. *de statu monachorum num.* 3. & 7. Garzias *de benefic. part.* 9. *cap.* 2. *num.* 289. Galet *in margarita casuum conscientiæ verb.* Vicarius 3. Riccius *in praxi fori ecclesiast. resolut.* 358. *num.* 1. *vers.* 2. Ugolin. *de offic. Episcopor. cap.* 50. §. 3. *vers.* Octavo, Reiffenstuel *lib.* 1. *decretal. tit.* 28. *num.* 26. Pirhing. *ib. num.* 3. referentes sic decisum fuisse à Sacra Congr. Concilii *ad sess.* 7. *cap.* 7. *de reform.* Et clare desumitur ex *cap.* De Monachis 12. *de præbend. & cap. unic. de capellis Monachor. & clement.* 1. *de jurepatronat.* ubi tales Vicarii dicuntur instituti per Episcopum ad præsentationem Rectoris principalis, vel hujusmodi. 4

Et quod Vicarius perpetuus non possit ab Ordinario poni in monasteriis, quibus cura imminet animarum, vel à principio, vel ratione unionis, & annexionis, sed tantum à Superioribus eorum, prævio tamen examine ipsius ordinarii, statuit expresse S. Pius V. constit. *inc.* Ad exequendum :: *ibi:* " Volumus insuper, & ita man- 5
»damus, quod dicti Vicarii perpetui, non ad liberam »Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illo- »rum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum ipso- »rum Ordinariorum, seu eorum Vicariorum prævio »examine, & approbatione deputentur." Et sic pluries declarasse etiam Sacr. Congr. Concil. referunt Garcias *de benefic. part.* 9. *c.* 2. *num.* 294. & *seq.* Barbosa *lib.* 3. *juris ecclesiast. univers. cap.* 6. *num.* 45. & *supra* Concil. Trident. *sess.* 7. *cap.* 7. *num.* 28. & *in Summa Apostolic. decis. verb.* Vicarius perpetuus Parochialis *n.* 9.

Et talis Piana constitutio habet locum etiam, quando Vicariæ vacant in mense reservato, seu cadunt sub alia reservatione; Sacr. Congreg. Concil. *in Tirasonensi Vicariæ* 13. *Octobr.* 1595. apud Garciam *l. c. n.* 309. & Barbos. *cit. lib.* 3. *jur. eccles. cap.* 6. *num.* 45. subdentes, quod in hujusmodi Vicariis perpetuis vacantibus in mensibus Apostolicis, seu aliàs reservatis, possit fieri præsentatio, seu nominatio, & deputatio, non obstante reservatione. 6

Vicarius perpetuus potest, & solet potissimum instituti in parochialibus, seu beneficiis curatis, quæ Cathedrali, Collegiatæ, alteri Ecclesiæ, seu Monasterio, aut Collegio, vel aliis piis locis perpetuo unita, & annexa reperiuntur; colligitur ex *cap.* Extirpandæ 30. §. Qui vero, *de præbend.* & habetur expresse statutum in Concil. Trident. *sess.* 7. *de reform. cap.* 7. 7

Sunt tamen plures casus, in quibus Episcopus nequit Vicarium perpetuum deputare; primo quando beneficium est unitum, & annexum monasterio Regularium. Tunc enim Episcop. non potest deputare pro ejus servitio 8

tio Vicar. perpetuum, sed solum temporalem, & ad nutum amovibilem, ut declaravit S. Pius V. cit. constit. *incip.* Ad exequendum :: ✪

9 Secundo quando à tempore immemorabili unio facta fuit, ac ex tunc constat Vicarios fuisse ad nutum amovibiles, scientibus, & consentientibus ordinariis, & numquam Vicarium perpetuum fuisse constitutum; Barbosa *cit. lib.* 3. *jur. eccles. univers. cap.* 6. *num.* 7. Sanchez *in præcepta decalogi tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 29. *n.* 191. *vers.* Tertio fallit :: Flores de Mena *variar. qq. quæst.* 10. *num.* 44. Reiffenstuel *l. c. n.* 28. Pellegrin. *l. c. sub numer.* 19. & alii.

10 Tertio quando unio facta est per viam pacti, & concordiæ à Sede Apostolica approbatæ cum clausula: "Ut »deserviri possit in hujusmodi beneficio per Vicarium »ad nutum amovibilem;" Barbosa *loc. cit. num.* 8. Flores de Mena *loc. cit. num.* 41. Sanchez *loc. cit. n.* 101. *vers.* Secundo fallit :: Reiffenstuel *l. c. num.* 28. Pelleg. *l. c. sub n.* 19. & alii.

11 Quarto quando pro bono pacis, & pro tollendis litibus, ac pro meliori beneficii servitio expedit per Vicarium ad nutum amovibilem Ecclesiam gubernari; Barbosa *l. c. n.* 11. Reiffenst. *l. c. n.* 28. Sanchez *l. c. n.* 191. *vers.* Quinto fallit :: Flores de Mena *l. c. q.* 10. *n.* 47. & alii *arg. cit. cap.* 7. Concil. Trident. ubi id non reliquit liberæ Episcopi voluntati, sed usum est verbis arbitrium boni viri denotantibus, *ibi:* "Nisi ipsis ordina- »riis pro bono ecclesiarum regimine aliter expedire vi- »debitur."

12 Quinto quando ex privilegio remunerationis causa concesso beneficium est unitum cum clausula *ponendi Vicarium ad nutum amovibilem*, quia in generali privilegiorum derogatione facta à Tridentino *cit. cap.* 7. non comprehenduntur privilegia remunerationis gratia concessa; Barbosa *l. c. n.* 10. Reiffenstuel *l. c. num.* 28. Flores de Mena *loc. cit. quæst.* 10. *num.* 46. Pellegrin. *loc. cit. sub num.* 19. Sanchez *loc. cit. num.* 191. *vers.* Quarto fallit :: & alii.

13 Sexto, quando ex privilegio Pontificio post Tridentini decretum concesso unitum est beneficium parochiale cum clausula *instituendi Vicarium ad nutum amovibilem*, quia tale Pontificium privilegium post Tridentinum concessum derogaret dicto Tridentini decreto, cum posteriora derogent prioribus; *l.* Sed & posteriores *ff. de legibus*, *l.* Cum in plures §. Locator horrei *ff. Locati*, *l.* 1. *in fine ff. De stipulat. servor. l.* Si unus §. Pactus ne peteret *ff. de Pactis*, cum similibus, Barb. *loc. cit. n.* 12. Flores de Mena *l. c. q.* 10. *n.* 49. & 50. Pellegrin. *l. c. sub n.* 19. & alii. (Vid. *verb.* Consuetudo & Lex.)

14 Vicario perpetuo debet assignari congrua portio de redditibus, fructibus, & emolumentis provenientibus Ecclesiæ incorporatæ Monasterio, Collegio, Capitulo, Universitati, & hujusmodi; Vide *verb.* Congrua *n.* 34.

15 Talis congrua est taxanda arbitrio Episcopi, habito respectu ad qualitatem personæ, loci, & temporis, & ad abundantiam, seu paupertatem fructuum, & redditiuum ecclesiæ; dummodo non sit minor quinquaginta, nec major centum aureis pro quolibet anno; Vide dict. *verb.* Congrua *n.* 35.

16 Pro tali congrua assignari possunt solum illa emolumenta incerta, quæ habent quamdam certitudinem, ut sunt decimæ frumenti, vini, olei &c. Non autem emolumenta omnino incerta, ut sunt eleemosynæ altaris, funeralium, & similium; Vide dict. *verb.* Congrua *d n.* 11. *ad* 17. 36. & 37.

Congrua semel sufficienter assignata non potest minui, quamvis Vicarius electus, & deputatus diminutioni consentiat, & pro minori quantitate spondeat deservire; Vide dict. *verb.* Congrua *num.* 40. & 41. (Vid. *lit.* D *pag.* 73. ibique *Orde Circularis.*) 17

Unde Vicarius perpetuus canonice institutus, est vere beneficiatus; *cap.* Postulasti 27. *de rescriptis*, ibi: "Non enim beneficio carere debet dici, cui competen- »ter de perpetuæ Vicariæ proventibus est provisum." 18

Sicque Vicarius perpetuus habet verum titulum, & potest ad dictum titulum ordinari, atque idcirco semel canonice institutus nequit removeri, vel portione sua fraudari, nisi forsan aliquod committat delictum dignum depositione, aut privatione beneficii, *cap.* Ad hæc 3. *de officio Vicarii.* Immo nec potest removeri, vel portione sua fraudari, etiamsi Rector principalis moriatur, textu expresso *in cit. cap.* Ad hæc 5. *de offic. Vicarii.* 19

Hinc Vicaria perpetua æquiparatur beneficio Curato, seu Parochiali, & jura loquentia de beneficiis circa amissionem prioris per assequutionem alterius, & per non promotionem, & de eorum ætate, locum habent in hujusmodi Vicariis perpetuis, textu expresso *in clement. unic. de officio Vicarii*, ibi: "Quæ de ecclesiis cu- »ram animarum habentibus per receptionem aliarum si- »milium amittendis; ac de ipsarum Rectoribus promo- »vendis ad Sacerdotium; & de eorum ætate à jure sta- »tuta noscuntur: in perpetuis ecclesiarum parochialium »Vicariis, & assumptis ad eas volumus observari." 20

Unde sicuti non potest quis esse Parochus simul, & semel duarum parochiarum; *cap.* De multa 28. *de præbend. extravag.* Joann. XXII. *Execrabilis*; ita nec perpetuus Vicarius; *cap.* Provideas 2. *de officio Vicarii.* 21

Item sicuti beneficium Curatum, seu Parochiale vacat ipso jure per alterius similis assequutionem; *cit. cap.* De multa 28. *de præbend. cit. extravag.* Joan. XXII. *Execrabilis*, juncto Concilio Tridentino *sess.* 7. *cap.* 2. & 4. *de reformat.* Ita etiam dicendum est de Vicaria perpetua, *arg. cit. clement. unic. de officio Vicarii*; & *cap.* Ad audientiam 1. *c.* Provideas 2. & *cap.* Ex parte 3. *de officio Vicarii*, & ibi Fagnan. *n.* 22. testans de communi. 22

Item sicut nemo potest consequi beneficium Curatum, seu Parochiale ante 25. annum saltem inchoatum; *cap.* Cum in cunctis 7. §. Inferiora, *de electione cap.* Licet Canon. 14. *eod. in* 6. Ita nec ante dictum annum 25. inchoatum Vicariam perpetuam; *cit. clement. unic. de officio Vicarii*, juncta Glossa communiter recepta *ibid. verb.* Ætate. 23

Item sicuti de facto, si promotus ad beneficium Curatum, seu Parochiale infra annum non ascendat ad Sacerdotium, seu Presbyteratum, vacat ecclesia ipso jure, textu expresso *in cit. cap.* Licet Canon 14. *de election. in* 6. Ita etiam vacat ipso jure Vicaria perpetua, si intra annum non ordinetur promotus ad ipsam; *cit. clement. unic. de officio Vicarii*, juncta Glossa communiter recepta *ibid. verb.* Volumus. 24 25

Item sicuti ceteri Parochi, tenetur Vicarius perpetuus residere in sua Vicaria, textu expresso *in cap.* Ex par- 26

✪ Quod Episcopus nequeat Vicarium perpetuum deputare, sed solum temporalem, & ad nutum amobilem, quando beneficium est unitum, & annexum Monasterio Regularium: inter casus exceptos in constitutione Piana apponit A. Eoquod, inter plurima disciplinam ecclesiasticam concernentia, fuerit dispositum à Sacrosancto Concilio Tridentino, Curata Beneficia Ecclesiis, Monasteriis, & Communitatibus unita, serviendo venire per Vicarios perpetuos, congruæ competentis assignatione, non potuit Camera Regalis haud prævenire, prædicta beneficia, ita inserviri debere: & si resistentia aliqua in quotæ assignatæ contributione, & determinatæ ab Ordinario, à quolibet ex principalibus manifestaretur, in pristinum libertatis statum restituendum beneficium erit (1).

(1) *Reg. Ord.* 12. *Jun.* 1769. *cap.* 10. Por el mismo motivo encarga la Cámara á V. que usando de las facultades que concede el Concilio en la *sess.* 7. *cap.* 7. *de Reform.* cuide de que los Curatos unidos á Iglesias, Monasterios y Comunidades, se sirvan por Vicarios perpetuos, con asignacion de la congrua que estime competente, restituyendo en caso necesario al Curato en su antigua libertad, si la Iglesia ó Comunidad, á quien estuviere unido, se resistiese á contribuir al Vicario con la porcion ó quota que señalará V. como tambien se previene en el capitulo 15. de la Sesion 25.

BIBLIOTECA CENTRAL BANE

parte 6. *de officio Vicarii.*

27 Nec potest alium Vicarium perpetuum substituere, textu expresso *in cap.* Clericos 4. *de officio Vicarii.*

28 Quamvis ob justam aliquam causam de licentia tacita, vel expressa Ordinarii possit ad modicum tempus substituere Vicarium temporalem, committendo ipsi totum officium, seu curam suam; Abbas *in cit. cap.* Clericos *n.* 2. Layman *ibid. num.* 1. Summa Angelica *verb.* Vicarius *n.* 4. *& communis aliorum.*

29 Vicarius perpetuus in parochiali ecclesia constitutus habet eamdem potestatem, quam verus Parochus, seu Prælatus, ac Rector, ita tamen ut tota cura actualis, seu quoad exercitium competat Vicario, Prælatus vero, seu Rector principalis nonnisi habitu Curam retineat; Glossa marginal. *in cap.* Super eo 6. *verb.* Annexæ, *de præbend. in* 6. Rota *decis.* 2. *de officio Vicarii in antiq.* Seraphin. *decis.* 109. *num.* 5. Burat. *decis.* 36. *num.* 1. Rota *in Romana Vicaria* 8. *Novemb.* 1621. *coram Coccino Decano*, ubi fuit dictum, quod cum ecclesia S. Mariæ in Via lata esset parochialis, & deinde S. Pius V. in ea erexisset Vicarium perpetuum, penes ipsum Vicarium esse omnimodam Curam actualem, habitualem vero penes capitulum; Barbos. *l.* 3. *jur. eccles. univ. cap.* 6. *num.* 28. *& sequentibus*, cum pluribus ibi citatis, Reiffenst. *loc. cit.*

30 *num.* 40. & alii plures. Unde quia in hoc sensu Vicarius perpetuus dicitur habere curam animarum, non autem Rector principalis, seu Prælatus, ut recte advertit Barbosa *loc. cit. num.* 30. cum Cardinal. Ancharan. ibi allegatis, Reiffenstuel *loc. cit. num.* 42. & alii; hinc Prælatus, seu Rector principalis nequit ibi exercere Curam fori Pœnitentialis, nec, invito Vicario, illi ecclesiæ deservire, seu Sacramenta administrare; Abbas *in cap.* Extirpandæ §. Quia vero *num.* 15. *de præbend.* Rebuff. *in praxi benefic. de Vicariis perpetuis num.* 1. Seraphin. *decis.* 109. *num.* 5. Ancharan. *in cap.* Exposuisti *num.* 6. *de præbend.* Reiffenstuel *loc. cit. num.* 42. Barbosa *loc. cit. num.* 31. post Rotam *in Barchionen. Vicariæ* 17. *Maji* 1624. *coram Merlino*, & sic plurimi alii.

31 Vicarii perpetui in parochialibus Capitulo, Collegio, Monasterio, seu Beneficio, vel ecclesiæ unitis non sunt prævio concursu instituendi; Sacr. Congr. Concil. *die* 28. *April.* 1594. apud Garciam *in addit. ad suum tract. de benefic. part.* 9. *cap.* 2. *num.* 294. Barbos. *in Summa Apost. dec. verb.* Vicarius perpetuus Parochialis *nu-*

32 *mer.* 12. Sed deputandi, & instituendi sunt ad nominationem, seu præsentationem illorum, quorum Beneficio, seu ecclesiæ, Capitulo, Collegio, Monasterio parochiales sunt unitæ, & annexæ, & non ad liberam ordinariorum electionem; sic expresse statuit Pius V. constit. *incip.* Ad exequendum:: & pluries declaravit Sacr. Congreg. Concilii, teste Garcia *loc. cit. num.* 294. *& seq.* Barbosa *cit. lib.* 3. *jur. eccles. cap.* 6. *n.* 35. *&* 45. & Rota *in Gerunden. coram Ansaldo* 10. *Decemb.* 1696. ubi quod Vicaria unita conferri debeat ad nominationem ejus, ad cujus favorem facta est unio; non autem per concursum ab Episcopo indicendum, nisi in Bulla unionis expresse præciperetur, quod conferatur per concursum.

33 Tales Vicarii, seu Parochi etiam in ecclesiis exemptis sunt prius examinandi, & approbandi ab Episcopo, juxta dispositionem *cap.* Per exemptionem, *de privileg. in* 6. Sic declaravit Sacr. Congreg. Concilii *in Caputaquensi* 23. *Junii* 1629.

34 Item Episcopus potest examinare, & approbare Vicarios ecclesiarum parochialium unitarum, & dependentium à Religione Hierosolymitana, & debet eosdem Vicarios, si idonei reperti fuerint, simpliciter approbare, non autem ad tempus, etiamsi sint temporales, nec potest pro libito eosdem subjicere novo examini; Sacr. Congreg. Concilii *in Augustana jurisdictionis* 14. *De-*

35 *cembris* 1630. Nisi superveniente nova causa, & suspicione ignorantiæ, quia tunc poterit Episcopus eosdem iterum examinare ad effectum *cap.* 6. *sess.* 21. *de reformat.* ut censuit ead. Sacr. Congreg. Concilii *in Placentina* 28. *Augusti* 1628. apud Barbosam *cit. cap.* 6. *n.* 48. *&* 49. *& supra* Tridentinum *sess.* 7. *de reformat. c.* 7. *num.* 27.

Vicarii perpetui ecclesiarum parochialium debent 36
præcedere Vicariis amovibilibus ecclesiæ cathedralis; Sacr. Congr. Rit. *in Verulen.* 16. *Septemb.* 1666. apud Barbos. *in Summa loc. cit. n.* 2.

Vicarii perpetui ecclesiarum parochialium in eccle- 37
sia noviter erecta in cathedralem debent præcedere secundum ordinem receptionis, & non secundum ordinem dignitatis ecclesiarum, ut præcedebant ante erectionem in cathedralem; Sacr. Congregat. Rit. *in Ripana* 28. *Apr.* 1607. apud Barbos. *loc. cit. num.* 3.

Vicarii perpetuo adscripti servitio ecclesiæ cathedra- 38
lis, licèt prius incederent sub cruce ecclesiæ collegiatæ, tamen post adscriptionem debent incedere sub cruce cathedralis, cui inserviunt: Sacr. Congreg. Rit. *in Maceraten.* 27. *Septemb.* 1608. *&* 11. *Martii* 1609. apud Barbos. *loc. cit. n.* 4.

Vicario perpetuo Sancti Joannis Lateranensis de- 39
betur præcedentia super ceteros etiam Rectores perpetuos parochialium Urbis: Sacr. Congregat. Rit. *in Romana* 13. *Junii* 1693. apud Card. Petram *tom.* 1. *commentar. ad constit.* 2. Paschalis II. *num.* 45.

Vicarius perpetuus Abbatiæ debet subire omnia one- 40
ra respicientia curam animarum, & administrationem Sacramentorum: Cetera vero omnia ad Abbatem, seu Commendatarium ejusdem ecclesiæ spectant: Sacr. Congregat. Conc. *in Eugub.* 11. *Maji* 1594. apud Barbosam *loc. cit. n.* 8.

Vicarius temporalis, seu amovibilis vere, & proprie 41
non est Beneficiatus: *Communis*, per text. *in cap.* Pervenit 28. *de appellat. cap.* Cum ex eo 34. *de elect. in* 6. *& clementin. unic. de officio Vicarii*, juncta Glosa *ibid. verb.* Perpetuis:: Vicarius enim temporalis, & ad nutum amovibilis nullum habet titulum in beneficio, neque in eo perpetuo investitur, nec potest ob id ordinari in Sacris, sed potest ad libitum constituentis removeri, quia, ut dictum est *supra n.* 3. Vicarius temporalis seu amovibilis est ille, qui auctoritate legitimi Superioris pro peragendo ecclesiastico servitio in locum alterius ad tempus, seu voluntatem constituentis sufficitur: cum Vicaria temporalis sit illa, quæ ad tempus, non in perpetuum duratura est, puta, cessante causa, vel lapso tempore, ob quam, vel usque ad quod talis Vicaria concessa est: Unde non est beneficium, sed simplex salarium, seu stipendium: Barbosa *cit. lib.* 3. *cap.* 6. *num.* 8. Garcias *de benefic. tom.* 2. *part.* 1. *cap.* 2. *n* 93. Gonzalez *ad reg.* 8. *Cancellar. glos.* 5. §. 3. *n.* 55. Pellegrin *in praxi Vicariorum part.* 1. *sect.* 8. *n.* 22. *& communis aliorum.*

Causæ, ob quas potest fieri deputatio Vicarii tem- 42
poralis, seu Œconomi ad nutum amovibilis, sunt præsertim sequentes. *Prima* est, quando Rector legitime habet duas parochias, nec potest per se solum in utraque commode deservire: *cap.* Et temporis *caus.* 16. *quæst.* 1. *Secunda* quando Rector est nimis occupatus, *cap.* Ad hæc, *de officio Archidiaconi*, *cap.* 1. *de celebratione missar. Tertia* quando Rector justa de causa abest, vel est legitime impeditus, *cap.* Relatum, *de cleric. non resident. cap.* Pervenit, *de appellat. cap.* Cum ex eo *vers.* Porro, *de election. in* 6. *cap.* Non oportet, *de consecrat. dist.* 5. Concil. Trident. *sect.* 6. *de reformat. cap.* 2. *sess.* 7. *cap.* 5. *& sess.* 21. *cap.* 6. *Quarta* quando Rector ægrotat, *cap.* 3. *& tot. tit. de cler. ægrot. Quinta* quando Rector devotionis, seu voti causa peregrinatur, *cap. final. de voto. Sexta* quando Rector est minus idoneus, seu non intelligit linguam populi illius parochiæ, seu nationis, *cap.* Cum vos 4. *de officio Ordinarii. Septima* quando Rector ex dispensatione Apostolica obtinet parochiam ante debitam ætatem, *cap.* 2. *de ætat. & qualitat. Octava* quando Rector religionem ingreditur, & in probatione versatur, *cap.* De Monachis, *de præbend. Nona* quando Rector ministerio, & officio dejicitur, vel removetur à loco, *cap.* Ad audientiam, *de eccles. ædificand. Decima* quando sic requirit utilitas, aut necessitas ecclesiæ, vel augmentum divini cultus, *cap.* Exposuisti, *de præbend. cap.* Illud, *& cap.* Nihil 7. *quæst.* 1. *Undecima* quando abest causa habendi conciones; *cap.* Inter cetera, *de præbend. cap.* Quod Dei timorem, *de statu Monachorum. Duodecima* quando

aliud

aliud beneficium annectitur, quia tunc non solet constitui Vicarius perpetuus, sed temporalis; Glossa *in cit. clementin. unic. de officio Vicarii verb.* Parochialium::: Rota *decis.* 758. *num.* 2. *diversar. Tertiadecima* quando Vicariæ perpetuæ uniuntur, quia tunc efficitur temporalis ecclesia, & instituitur Vicarius amovibilis ad nutum instituentis; Gambar. *de officio Legati in uniendo n.* 102. Barbosa *loc. cit. n.* 55. Gonzalex *cit.* §. 3. *n.* 16. Pellegrin. *loc. cit. n.* 21. *Quartadecima* quando beneficium est unitum mensæ episcopali, vel capitulari; tunc enim potest constitui Vicarius temporalis; Glossa *in clementin.* 1. *verb.* Ad mensam, *de excessibus prælator. clementin.* 1. *de supplend. negligent. prælat.* Gonzal. *dict.* §. 3. *n.* 14. Pellegrin. *loc. cit. n.* 21. Barbosa *loc. cit. num.* 54. ubi recte subjungit, quod id hodie limitatur per cit. constitutionem S. Pii V. *incip.* Ad exequendum::: *Quintadecima* quando parochialis, vel per obitum, vel per resignationem vacat, tunc enim deputatur ei Vicarius temporalis, donec eidem de Rectore provideatur; *cap.* Cum vos 4. *de officio Ordinarii*, Concil. Trid. *sess.* 24. *de reformat. cap.* 18. ✠

43 Deputatio Vicarii temporalis, seu Œconomi Clerici secularis in hoc ultimo casu vacationis parochiæ spectat ad Episcopum, in cujus diœcesi parochia vacans sita est, seu ad eum, qui potest instituere concursum; sic decisum fuisse à Sacr. Congreg. Concilii refert Barbosa *cit. lib.* 3. *cap.* 6. *n.* 56. *& in Summa Apostol. decis.*

44 *verb.* Vicarius amovibilis *n.* 4. Unde Prælati inferiores, qui non habent jurisdictionem quasi episcopalem cum facultate congregandi Synodum, & instituendi concursum, non possunt in tali casu Vicarium temporalem deputare; Garcias *de benefic. part.* 9. *c.* 2. *n.* 8. Franciscus Leo *in thesauro for. eccles. part.* 2. *cap.* 18. *n.* 52. Massobr. *in praxi habendi concursum requisit.* 1. *dub.* 8. *&* 11. Barbosa *cit. lib.* 3. *c.* 6. *jur. eccles. universal. n.* 56. *& de offic. & potest. Episcop. part.* 3. *alleg.* 60. *n.* 3. *&* 4. Monacell. *part.* 1. *tit.* 10. *formul.* 14. *n.* 3. Sacr. Congregat. Concilii *in Pisana* 17. *Martii* 1606. apud ipsum, cum aliis ibi citatis.

45 Vicarium constituere tempore vacationis ad custodiam parochialis vacantis, licèt spectet ad ipsum Episcopum, tamen in casibus repentinis, si Vicaria est ad præsentationem alicujus Collegii, illum potest constituere quàm primum, donec Episcopus certior sit factus, & providerit; Sacr. Congreg. Concilii apud Barbos. *in Summa loc. cit. n.* 5. & Garciam *de benefic. part.* 9. *c.* 2. *num.* 11.

46 Nominatio aliorum Vicariorum temporalium ad nutum amovibilium spectat ad Rectorem principalem, seu Prælatum monasterii, cui beneficium est unitum. Et Episcopus solum debet ipsum approbare, ac licentiam administrandi Sacramenta ei concedere, si per examen, vel aliunde sibi constet esse idoneum, nec ulla alia requiritur collatio, aut institutio; Flores de Mena *variar. lib.* 1. *quæst.* 10. *n.* 26. Pellegrin. *loc. cit. n.* 23. Barbosa *cit. lib.* 2. *cap.* 6. *num.* 6. ubi sic addit: Et quod in Ecclesia Regulari facultas nominandi Vicarium ad Regulares spectet, fuit dictum *in Januensi parochialis S. Andreæ* 19. *Aprilis* 1627. *coram Durano inter ejus impressas decis.* 47. Et quod nominatio curati seu Vicarii amovibilis parochialis in ecclesiis subjectis Regularibus spectet ad eorum Superiores, & ad Episcopum sola approbatio, decrevit Sacr. Congreg. Episcop. *in Mutinensi* 4. *Februarii* 1586. & sæpe alibi tum ipsa, tum Sacr. Congr. Concilii.

Etiam Universitates laicorum sunt capaces nominandi curatos, seu Vicarios amovibiles, juxta firmata à Ro- 47
ta *coram Priolo decis.* 104. *& coram Peutinger. dec.* 173. & tenuit quoque Sacr. Congreg. Episcop. & Regular. *in Aquilana favore Universitatis terræ Arischiæ* 29. *Julii* 1695. apud Monacell. *part.* 1. *tit.* 10. *formular.* 18. *num.* 1.

Si agatur de Œconomo, seu Vicario deputando 48
propter absentiam Parochi, tunc illius nominatio regulariter ad ipsum Parochum spectat, quamvis inquisitum, cum approbatione tamen Episcopi, per quem fit congrua assignatio; Sacr. Congreg. Episc. *in Militen.* 7. *Decemb.* 1691. & Sacr. Congreg. Concilii *pariter in Militen.* 7. *Junii* 1692. apud Monacell. *part.* 1. *tit.* 10. *formular.* 14. *n.* 4.

Vicarius Temporalis nominatus à Superioribus Re- 49
gularibus, & à Rectoribus principalibus potest ab ipsis ad libitum removeri; non autem ab Episcopo, nisi ex causa legitima, & approbata, propter quam (etiamsi perpetuus esset) privari posset; Sacr. Congr. Concili apud Barbosam *in Summ. loc. cit. num.* 2. Et sic etiam Rota 21. *Junii* 1640. apud Piton. *constit. & decis. ad Parochos n.* 516. loquens in specie de Vicario amovibili deputato à capitulo.

Vicario, seu Œconomo temporali, & amovibili as- 50
signanda est congrua, & taxanda arbitrio Episcopi ex fructibus parochiæ; Concil. Trident. *sess.* 24. *de reform. cap.* 18. ibi: "Debeat Episcopus statim habita notitia "vacationis ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea Vi- "carium cum congrua ejus arbitrio fructuum portionis "assignatione constituere."

Quam congruam arbitrari debere Episcopum, pen- 51
sata qualitate personæ, beneficii, & loci, ac temporis, referunt decisum Garcias *de benefic. part.* 9. *c.* 2. *n.* 15. Massobr. *loc. cit. requisit.* 1. *dub.* 25. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. part.* 3. *dist.* 60. *n.* 2. *in fine*, *& supra* Concil. Trident. *cit. cap.* 18. *num.* 42. Panimol. *dec.* 15. *adnot.* 2. *n.* 39. & alii. Et posse esse duorum aureorum 52
singulis mensibus asserunt Gallet *in margarita casuum conscientiæ*, *verb.* Vicarius 8. Campanil. *in divers. juris canonici rubr.* 7. *cap.* 6. *num.* 116. *in fine*, Barbosa *cit. alleg.* 60. *num.* 2. *in fine*, *& super* Trident. *loc. cit. n.* 43. Panimol. *loc. cit. num.* 40. Monacell. *part.* 1. *tit.* 10. *formul.* 14. *n.* 7. & alii. Nec in congruam com- 53
putari debent emolumenta omnino incerta, ut sunt fructus consistentes in funeralibus, oblationibus nuptialibus, eleemosynis altaris, & similibus; Vide *verb.* Congrua *à n.* 11. *usque ad* 17. *& n.* 36. *&* 37.

Et si dicto Vicario congrua assignata non reperia- 54
tur, potest petere salarium usque ad summam dari solitam à Camera Apostolica, ubi percipit spolia ecclesiarum vacantium; Sacr. Congr. Episcopor. *in Mileten.* 7. *Decemb.* 1691. apud Monacell. *part.* 1. *tit.* 10. *form.* 14. *num.* 7.

Alia ad rem; Vide *verb.* Congrua *per tot. & discept.* 1. *t.* 7. *part.* 1. D. Ursayæ, ubi multa habentur ad 55
rem cum Sacr. Congr. decisionibus.

* Vicarius ad regimen ecclesiæ curatæ vacantis sta- 56
tim ab Episcopo deputari debet. Bened. XIV. *tom.* 1. cons-

✠ Vicarium temporalem deputari valere, quando Rector legitimè habet duas Parochias, nec potest per se solum in utraque commode servire, asseritur ibi. Sicut tenuis dotationis Parochiæ, omnimodo procurari debet ejus augmentum, ita Parochiani attentionem merentur, dum commode animarum cura administrari per Parochum haud valet: hoc enim in casu integranda erit ex fructibus, & emolumentis ejusdem necessaria portio in novi Parochi, Vicariive perpetui dotationem: erigendo novam Parochiam, adjuticemve, saltim Vicarii perpetui assignatione (1).

(1) *Ead. cap.* 11. Asi como en las Parroquias de corta dotacion no se debe omitir diligencia, ni providencia alguna que conduzca para su aumento, corresponde igualmente atender á los Parroquianos en el caso de que por su número, ó distancia de anexos, no se pueda administrar cómodamente la cura de almas por el Párroco; desmembrando para ello de los frutos y rentas del Curato la porcion que fuere precisa para la dotacion de nuevos Párrocos, ó Vicarios perpetuos: erigiéndose á este fin Parroquia distinta y separada, con arreglo al *cap. Ad Audientiam de eccles. reædif. renovado en el c.* 4. *sess.* 21. *del Tridentino*, ó bien ayuda de Parroquia con asignacion de Vicario perpetuo, que administre el pasto espiritual, segun lo pidieren las circunstancias.

BIBLIOTECA CENTRAL BANE

57 constit. 68. *incip.* Cum illud §. 16. Vicarii curati tam perpetui, quàm ad tempus amovibiliter deputati, missam parochialem applicare debent pro populo diebus festis.
58 Idem constit. 103. *incip.* Cum semper §. 4. Eaque de causa congruis redditibus sunt providendi. Idem *ibid.* §. 9. & 10.
59 Vicarii temporarii à capitulis, & monasteriis destinati curæ animarum in parochiis illis unitis, etiam sine causa removeri possunt; nec remotio in synodo prohiberi potest. Idem *ibid. lib.* 6. *c.* 65. *n.* 2. *ex* Rota *in Pampilonensi decis.* 886. *n.* 29. *coram* Cerro; ubi cum contigisset similem remotionem sine causa fieri, illam sustinuit, nulla habita ratione contrariæ synodalis constitutionis.*
60 ☞ Num sanctio Concilii Tridentini *sess.* 7. *cap.* 7. *de reformat.* qua Episcopis facta est potestas deputandi Vicarium perpetuum in parochiis subjective unitis, pertineat etiam ad parochias unitas monasteriis & conven-
61 tibus Regularium, non una est doctorum sententia. Negavit Rota *in Ratisbonen. Vicariæ* 13. *Martii* 1739. §. 15. *cor. clar. mem. Calcagnin.* & 1. *April.* 1743. §. 6. *cor. bon. mem. de Vais*, & 4. *Maii* 1746. §. 5. *cor. clar.*
62 *mem. Millino*, ea adducta ratione, quod S. Pius V. in constitutione 47. §. 5. derogavit mox dictæ Conciliari Sanctioni quoad Parochias subjective unitas monasteriis & conventibus Regularium, nec hanc S. Pii V. consti-
63 tutionem abrogavit Gregorius XIII. quippe qui illam dumtaxat moderatus est, quod spectabat ad exemptionem decimarum Monachis & Mendicantibus datam, atque ad immunitatem eorum quoque Colonis concessam.
64 At affirmavit idem Sacrum Tribunal Rotæ *in Sedun. unionis super Regularitate* 5. *April.* 1756. §. 3. *coram Illustr. Caprara Alm. Urb. Gubernatore*, & 17. *Feb.* 1758. §. 3. *cor. Eminent. Bussio.*
65 At non recedendum à priori opinione Rotæ. In dicta enim *Sedunen. unionis super Regularitate* Supremum Auditorium sibi haud objecit constitutionem Pianam, quæ, ut dictum est, Conciliari Sanctioni derogavit. Standum igitur dictæ priori opinioni, amplexæ *in Ratisb. Vicariæ*, in qua habita fuit ratio constitutionis Pianæ, tum alterius Gregorianæ. ☞

VICARIUS.

66 * Cardinalis Vicarii Urbis jurisdictio reducitur ad terminos reformationis Pauli V. & revocantur literæ Benedicti XIII. & Clementis XII. Benedict. XIV. *tom.* 1. constit. 44. *incip.* Quantum §. 4. & 22. ibi: "Ac demum "indulta, & facultates, necnon privilegia quæcumque, "ac præsertim super cumulativa in causis laicalibus, tri-"bunali Venerabilis Fratris Nostri prædictæ Sanctæ Ro-"manæ Ecclesiæ, Nostri, & Romani Pontificis pro tem-"pore existentis in Urbe Nostra, ejusque districtu Car-"dinalis Vicarii competentia, & præsertim per literas "fel. record. Clementis X. quæ *Supremæ Majestis* sub "pridie Idus Aug. MDCLXXI. ac per alias Bened. XIII. "*In supremo* sub XVI. Kalend. *Sept.* MDCCXXIV. nec-"non per alias literas Clementis XII. Prædecessorum "nostrorum, quæ *Romanus Pontifex*, respective inci-"piunt, novissime de anno MDCCXXXV. promulga-"tas, ad statum, in quo erant ante reformationem rec. "mem. Pauli Papæ V. similiter Prædecessoris Nostri, & "ad ejusdem reformationis tramites Apostolica aucto-"ritate redigimus, necnon utriusque Clementis, & "Benedicti Prædecessorum prædictorum literas tenore "præsentium abrogamus, & de medio in hac parte tol-"limus, & abolemus."
67 Cardinali Vicario urbis competit jurisdictio privativa in causis matrimonialibus urbis, & in causis super institutione in beneficiis in urbe, & districtu. Idem cons-
68 tit. 115. *incip.* Romanæ Curiæ §. 20. In causis civilibus contra Clericos Romanos non exemptos, aut loca pia urbis competit ei cumulativa cum solo A. C. cum loco præventionis inter eos; Idem *ibid.*
69 Item competit ei privativum jus interponendi Decreta in contractibus, & renuntiationibus Regularium urbis;
70 Idem *ibid.* §. 2. In causis mercedis, & scutorum 25. competit ei jurisdictio contra quoscumque, non obstante obligatione Camerali, uti competit etiam Gubernatori urbis; Idem *ibid.* §. 24.
Ejus jurisdictio in causis laicalibus prorogari potest 71
de consensu partium in actis expresse præstito; Idem *ibid.* §. 18. Exceptis causis super executione obligationis Cameralis; Idem *ibid.* §. 19. Nulla jurisdictio com- 72
petit ei in prima instantia in territoriis, & diœcesibus aliorum Ordinariorum in districtu urbis, nempe intra quadragesimum lapidem existentibus. Idem *ibid.* §. 20. Salvo jure exequendi in illis citationes, & mandata con- 73
tra Clericos sibi subjectos; Idem *ibid.* §. 21.
Vicario urbis S. R. E. Cardinali injungitur, ut in de 74
putatione Confessariorum extraordinariorum pro monasteriis, & conservatoriis ipsius urbis, Pontificis menti se conformet, & statutas leges à Regularibus, aliisque observari curet; Idem *t.* 2. constit. 56. *inc.* Pastoralis Curiæ ::: In ejusdem Tribunali servari jubentur leges à Pon- 75
tifice conditæ de ordine tractandi causas super nullitate Professionum Regularium, quæ intra quinquennium apud Ordinarios Judices promoveantur; Idem constitut. 47. *inc.* Si datam. (Vide *verb.* Superiores.)
Vicarius urbis tamquam Præfectus Congregationis 76
super residentia Episcoporum, facultatem ab Urbano VIII. habet concedendi Episcopis ex justis causis licentiam abessendi per quadraginta dies; Idem constitut. 18. *inc.* Ad universæ::: Vicarii urbis Promotor Fis- 77
calis, idem constituitur Fiscalis Promotor Congregationis super residentia Episcoporum cum jure sufragii consultivi; Idem *ibid.*
Vicarius urbis commissiones pro causis criminalibus 78
expedire potest, expensis Accusatoris, sive Adhærentis Fisco; facto nimirum ab hoc congruo deposito pro Viaticis, & cibariis, & data fidejussione pro reliquo; Idem constit. 44. *inc.* Rerum humanarum. Deficiente autem 79
Accusatore, seu Adhærente, Commissiones expedire nequit, sed demandare debet Inquisitoribus Ordinariis Ecclesiasticis locorum, seu aliis ibi existentibus in dignitate Ecclesiastica constitutis. Idem *ibid.* Quod si expedire 80
judicetur eas ex officio ab urbe mittere, vel easdem injungere judicibus extra locum delicti existentibus, reportare debebit commissionem specialem manu Papæ signatam, & ab Auditore Sanctissimi subscriptam, aliàs expensas solvat de proprio; Idem *ibid.*
Vicarius Papæ tamquam Romani Episcopi jurisdic- 81
tionem habet ad quadragesimum ab urbe lapidem, non tamen in loca aliarum diœcesum infra hos fines comprehensa, puta in diœcesi Tusculana, vel Nepsina, & hujusmodi; Idem *de synodo diœcesana lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 2. & in *cit.* constit. *incip.* Romanæ Curiæ §. 21. Quamvis 82
sex Cardinales Episcopi suburbicarii, Ostiensis nempe, Portuensis, Sabinensis, Tusculanus, Albanensis, & Prænestinus, nisi proprium Episcopum suffraganeum in sua quisque diœcesi habeant, aut in ea commorantes per semetipsos conferant, ad solum Cardinalem urbis Vicarium dimittere possint suos subditos pro ordinibus suspiciendis; non propterea tamen Cardinalis Vicarius ullam sibi vindicare potest jurisdictionem in dictis suburbicariis diœcesibus; Idem *ibid.*
Potest tamen Cardinalis Vicarius urbis concedere 83
Capellanis triremium Pontificiarum facultatem excipiendi in triremibus in portu Centumcellarum, in Darsena, hujusque hospitio Confessiones remigum, aliorumque in triremibus continue degentium; Idem *ibid.* ex decreto Sacræ Congregationis Concilii 18. *Aprilis* 1722. jam allato *in tom.* 2. *verb.* Capellanus Militum *n.* 1. Vide *ibi.* Potest etiam pro libito cogere synodum diœcesanam: 84
Aliis vero Vicariis non licet sine Episcoporum licentia: Idem *ibid. n.* 3. 4. & 5.
Quoad Cardinalis urbis Vicarii auctoritatem in ex- 85
teros Romæ degentes, & ad ordines promovendos, Clemens VIII. decretum edidit, quo statuit, omnes exteros in urb. degentes, qui ad Sacros Ordines, sive Minores, sive Majores, promoveri cupiunt, etiamsi dimissorias literas à suis Ordinariis obtinuerint, quarum vigore à quocumque Episcopo ordinari possent, nihilominus neque Sacros Ordines extra urbem suscipere posse, nisi antea examinati, & approbati fuerint ab Examinatoribus

Cardinalis urbis Vicarii, hujusque licentiam obtinuerint; Idque sub pœna suspensionis, quam porro sequitur irregularitas, si ordinatus contra formam decreti, in susceptis Ordinibus ministrare præsumpserit. Clementis decretum edium fuit die 24. Novembr. anni 1603. deindeque instauratum ab Alexandro VII. sub die 45. Maij 1654. Quum vero postmodum nonnullæ obortæ fuerint quæstiones super decreti interpretatione, ac præcipue quinam censeri deberent Clerici exteri in Urbe commorantes sub ipsius decreti censura comprehensi; & utrum eidem decreto obnoxii dicendi essent ii, qui postquam in Urbe per aliquod temporis spatium morati fuerint, non examinati à Cardinalis Vicarii Examinatoribus, abscedunt, ut Sacros Ordines suscipiant à proprio Ordinario, quem scilicet proprium agnoscunt, sive ratione originis, sive domicilii, aut beneficii, ut denique triennalis servitii: Hæc omnia opportunis decretis definita fuerunt in Congregatione particulari habita anno 1668. cujus resolutiones videri possunt relatæ per accuratissimum Rigantium *Tomo* 2. *ad regulas Cancellariæ Regula* 24. §. 3. *à num.* 177. *ad* 185. Idem *ib. ad literam* §. 10. Allegatæ autem Resolutiones apud Rigantium *loc. cit.* sunt sequentes.

I. Qui dicantur Clerici in Urbe commorantes, ad hoc ut præfato edicto comprehendantur?

Resp. *Qui habitant in Urbe, & in ea saltem per quatuor menses moram traxerint.*

II. An Clerici in Urbe commorantes accedentes ad proprium Ordinarium, & ab eo suscipientes Ordines absque eo quod examinati fuerint in Urbe, afficiantur edicto supradicto?

Resp. *Non afficiuntur edicto si ab ipsomet Ordinario suscipiant Ordines, sed si ab alio ordinentur, etiam vigore Dimissorialium proprii Ordinarii.*

III. Clerici in Urbe commorantes, & ab Examinatoribus Eminentissimi Cardinalis Vicarii rejecti, recipientes Ordines à proprio Ordinario, an incidant in pœnas edicti?

Resp. *Clerici ab Examinatoribus Eminentissimi Cardinalis Vicarii reprobati incidunt in pœnas edicti, etiamsi à proprio met Ordinario approbati ab eodem susceperint Ordines.*

IV. An Clerici in Urbe commorantes ordinari possint etiam ab Episcopis domicilii, & beneficii, & ab eo, cui triennale servitium personaliter præstiterunt ad formam S. C. Tridentini sess. 23. *Cap.* 9. *de Reform. absque eo quod prius examinati, & approbati fuerint ab Examinatoribus juxta supradictum edictum?*

Resp. *Clerici in Urbe commorantes bene recipiunt Ordines ab Episcopo domicilii, beneficii, triennalis servitii præstiti, dummodo ab ipsismet Episcopis ordinentur ad formam S. C. Tridentini.* Et huic resolutioni addi modo posset... *necnon ad formam constitutionis S. M. Innocentii XII. incip.* Speculatores... Vide ad id jam tradita *ad verb.* Ordo *art.* 3. *num.* 76.

86 Vicarii Basilicarum urbis in Actibus Capitularibus præcedunt omnibus de Capitulo, etiam personali Dignitate præstantibus; Idem tom. 1. constitut. 98. *incip.* Inter plures §. 16.
87 Vicarius Metropolitani in synodis provincialibus antefertur Episcopi Suffraganeis, ob auctoritatem, quam obtinet, & ratione Personæ, quam repræsentat; Idem tom. 2. const. 36. *incip.* Cum à nobis...
88 Vicarius ad regimen ecclesiæ Curatæ vacantis statim ab Episcopo deputari debet; Idem tom. 1. const. 68. *inc.* Cum illud §. 16. Vicarii Curati tam perpetui, quàm ad tempus amovibiliter deputati, missam parochialem
89 applicare debent pro populo diebus Festis; Idem constit. 103. *inc.* Cum semper §. 4. Eaque de causa congruis redditibus sunt providendi; Idem *ib.* §. 9. & 10.
90 Vicarius Generalis in jurisdictione idem habet cum Episcopo Tribunal, ita ut ab uno ad alterum non detur appellatio; Idem *de synodo diœcesana lib.* 2. *cap.* 8. *numer.* 2. ut ex sacris canonibus jam adductis *verb.*
91 Vicarius Generalis *art.* 1. *num.* 42. *ad* 44. Multa tamen nequit sine speciali mandato Episcopi; adeoque sine tali speciali mandato nec potest synodum diœcesanam convocare; Idem *ibi n.* 2. 3. & 4. Vide dict. *verb.* Vicarius Generalis *art.* 2. *per tot.* ubi fuse enumerantur ea, quæ potest, vel non potest Vicarius Gene- 92
ralis. Debet jubente Episcopo interesse synodo diœcesa- 93
næ: Et expedit ut Episcopus id velit; Idem *ib. lib.* 3. *cap.* 3. *num.* 2. 3. & 4. Non potest Synodalis Examina- 94
toris munus exercere sub nomine apellativo vicariatus; Idem *ib. lib.* 4. *cap.* 7. *num.* 5. ex decreto Sacræ Congregationis Concil. *in Polycastren. parochialis die* 19. *Septembris* 1745. quamvis in Thesauro Resolutionum referatur sub die 18. ejusdem anni; Vide *verb.* Examen, Examinatores *num.* 25. ubi afferuntur alia ad rem. Vi- 95
carius Generalis in Synodo sedet immediate post Episcopum; Idem *ib. lib.* 3. *num.* 2. Nisi legitima consuetudo alteri faveat; Idem *ib. num.* 3. Aut Dignitates, & 96
Canonici sacris vestibus induti assistant. Secus si Vi- 97
cario consuetudo faveat; aut ipse etiam habitu Præla- 98
titio sit indutus; Idem *ib. num.* 4. ubi ad id plura scite, & erudite suo more adducit.
Vicarius Capitularis jurisdictionem Episcopalem ad 99
Capitulum devolutam, independenter ab ipso Capitulo exercet; Idem *ib. l.* 2. *num.* 1. vide *tom.* 2. *verb.* Capitulum *art.* 3. *num.* 63. & *sequent.* & supra *verb.* Vicarius Capitularis *art.* 1. *n.* 39. Vicarius Capitularis 100
potest sua auctoritate ordinaria conficere processus super fama virtutum, & miraculorum Servorum Dei, quos conficere potuisset Episcopus; Idem *ib. num.* 2. & *de Canonizatione Sanctorum lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 2. Immo 101
ab ipsamet Sede Apostolica ad Vicarium Capitularem quandoque diriguntur literæ remissoriales pro conficiendis processibus Apostolicis super virtutibus, & miraculis tum eorumdem Servorum Dei, tum etiam eorum, qui jam in Beatorum album sunt relati; Idem *ib. num.* 2. &c. *lib.* 2. *cap.* 45. *num.* 17. Quamobrem 102
cap. num. 2. ingenue fatetur nondum hactenus percipere potuisse, cur Dataria Apostolica dispensationes, quæ ex mente Tridentini *sess.* 22. *de reformat. cap.* 5. extra curiam committendæ sunt Ordinariis locorum, in quibus degunt illas impetrantes, numquam consuevit committere Vicariis Capitularibus, quamvis easdem committere soleat Vicariis Generalibus. Plura alia de Vi- 103
cario Capitulari, vide *tom.* 2. *verb.* Capitulum *art.* 3. & supra *verb.* Vicarius Capitularis, ubi abunde de omnibus, & insuper in dict. *tom.* 2. *verb.* Concil. *art.* 2. *à num.* 7. *ad* 9. Ubi quod synodus provincia- 104
lis non à Vicario Capitulari Metropolitanæ vacantis, sed ab antiquiori Episcopo suffraganeo est dicenda, ex decreto *Sacræ Congr. Concilii in Tarraconensi* 13. *Maij* 1604. Et quod absente, vel impedito, seu mortuo 105
Archiepiscopo convocanda est synodus provincialis ab antiquiore Episcopo ex suffraganeis, non autem ab Episcopo exempto, quamvis antiquiore, ex decreto *ejusd. Congr. in Burgen. die* 7. *Apr.* 1649. Alia de Vicario 106
Capitulari vide supra *verb.* Capitulum, & *verb.* Ordo.
Vicarius Apostolicus à Pontifice per se immediate, 107
vel per Sacram Congregationem Episcop. & Regular. ecclesiæ vacanti, vel plenæ præficitur, triplici de causa, nempe, vel quia timetur de nimium diuturna Sedis vacatione, vel quia Episcopus ob senectutem, aut adversam veletudinem inhabilis effectus est ad ecclesiam regendam, vel quia ab ejusdem ecclesiæ administratione suspensus, vel remotus fuit; Idem *ib. lib.* 2. *cap.* 9. *num.* 7. Et ejusdem facultas modo amplior, mo- 108
do strictior est, cum pro Sacræ Congregationis libito, aliquando amplietur, & aliquando limitetur, prout exigunt rerum circumstantiæ, in quibus constituitur: Unde ne erret in ministerio, debet facultates sibi con- 109
cessas accurate perpendere; Idem *ibid. num.* 7. Potest 110
& debet sine Episcopo ecclesiæ, cui præfectus est, celebrare synodum diœcessanam; Idem *ib.* Vide supra *verb.* 111
Vicarius Apostolicus *per tot.* ubi late de multis ad rem; & signanter *n.* 5. ubi quod ad Vicarium Apostolicum solum sine interventu Episcopi spectat facere concursum, sicut & synodum, & declarare magis idoneum, ut declaravit Sacra Congr. Episcop. & Regul. *in Licien.* 9.

BIBLIOTECA CENTRAL BANAL

Junii 1608. *&* *in Bisinianen.* 16. *Maij* 1653. *&* *n.* 51. *&* 52. ubi viginti assignantur diversæ justæ causæ, propter quas solet mitti Vicarius Apostolicus, & duodecim, propter quas solet removeri.

112 Vicarii Foranei dicuntur illi, qui in certa parte diœcesis extra civitatem sedis episcopalis, vel in oppidis per Episcopum constituuntur, ut ibi jurisdictionem quamdam exerceant; *cap.* Romana 1. *de offic. Ordinarii in* 6. & ab ipsis appellari potest ad Episcopum;
113 Idem *ib. lib.* 3. *cap.* 3. *numer.* 5. Antiquissimi sunt, &
114 origo eorum ad Chorepiscopos est referenda; Idem *ib.*
115 *num.* 7. vide *de Chorepiscopis tom.* 3. *verb.* Episco-
116 pus *art.* 1. *à num.* 36. *ad* 41. ubi qui ipsi fuerint, quod eorum officium, & quare ab ecclesia sublati? Vicarii Foranei in Italiam etiam ante S. Carolum Borromæum esse cœperunt, ut in aliis locis; Idem *ibi-*
117 *dem numer.* 8. contra aliquos aliter sentientes; Sed
118 minorem in Italia obtinent jurisdictionem; Idem *ib. num.* 9. Si Parochi sint, synodo diœcesanæ intervenire debent. Si non sint, tenentur, si Episcopus eos vocet, idque expedit, quoniam ab istis tamquam ocularis testibus melius, quàm à Vicario Generali, certior fieri poterit de iis, quæ in remotis diœcesis partibus occurrunt, & aliquam fortasse sanctionem exposcunt; Idem *ib. num.* 10.

119 Vicarii temporarii à Capitulis, & Monasteriis destinati curæ animarum in parochiis illis unitis etiam sine causa removeri possunt; nec remotio in synodo prohiberi potest; Idem *ib. lib.* 7. *cap.* 65. *numer.* 2. *ex Rota in Pampilonensi decis.* 886. *num.* 29. *coram Cerro*; ubi cum contigisset similem remotionem sine causa fieri, illam sustinuit, nulla habita ratione contrariæ synodalis constitutionis: vide *tom.* 2. *verb.* Vicarius Parochialis *num.* 49. *&* *per tot.*

VICINUS.

120 * Vicinus pluribus partibus, præfertur aliis vicinis in emptione domus; Benedictus XIV. tom. 2. constitut. 39. *incip.* A Centum cellas. *

(Nisi forte in aliquo territorio detur peculiare aliquo forum, (nihilominus reflecte, si ad ejus observantiam requiritur confirmatio) ex eo solum quod vicinitatem quilibet exposuerit, nullum jus in hispania adquiritur; sive publice subhastentur, sive privata conventio de domuum emptione intercedat, hic pactum est servandum, illic vero majus pretium offerenti traditur in subhastatione comprehensum; vid. per tot. *verb.* Emptio.)

VIDUA, VIDUUS.

SUMMARIUM.

1 *Ur viduæ, vel puelle* 25. *annum excedentes degant in monasteriis Monialium, non est permittendum absque Sedis Apostolicæ licentia.*
2 *Et talis licentia non datur, nisi pro monasteriis numerosis.*
3 *Et in casu obtentæ licentiæ debet vidua ingredi sola, nisi aliud concedat Sacra Congregatio.*
4 *Moniales fieri non prohibentur viduæ.*
5 *Et in locis numerariis vacantibus monasteriorum, quæ hujusmodi mulieres recipere consueverunt, non est necessaria licentia Sacræ Congregationis.*
6 *In professione recipere potest vidua velum Professarum, sed non virginum.*
7 *In Abbatissam eligi non potest sine licentia Sacræ Congregationis.*
8 *Licet Matrimonium fuisset solum ratum, & non consummatum.*
9 *Vidua post mariti mortem non potest licite missam omittere ultra mensem.*
10 *Vidua, & viduus quando peccent, vel non circa delectationem morosam de copula præterita* remissive.
11 *Subnectuntur Supplementa Auctoris.*

VIDUS, aut conjugatis, vel puellis viginti quinque 1
annorum ætatem excedentibus, ut habitu seculari in monasteriis degant, absque Sacræ Congregationis, aut Romani Pontificis facultate non permittatur; Sacr. Congreg. Episc. & Regul. apud Barbosam *in summa Apostolor. decis. verb.* Vidua *num.* 1. & ead. Sacr. Congreg. Episcop. 19. *Julii* 1647. *&* 14. *Maij* 1649. apud Nicol. *in Floscul. verb.* Vidua *num.* 1. Et talis licentia non 2
datur nisi pro monasteriis numerosis: Ead. Sacr. Congreg. Episcop. *in Brixiens.* 15. *Julii* 1603. Et in casu 3
obtentæ licentiæ debet vidua ingredi sola, nisi aliud concedat Sacra Congregatio: Ead. Sacr. Congr. Episc. *in Januensi* 25. *Octob.* 1602. *in Novariensi* 12. *Maij* 1604. *in Cæsaraugustana* 17. *Januar.* 1614.

Moniales fieri non prohibentur viduæ: Sacr. Congreg. Episc. & Regul. *in Faventina* 8. *Februarii* 1593. 4
apud Nicol. *loc. cit. num.* 4.

Et in locis numerariis vacantibus monasteriorum, 5
quæ hujusmodi mulieres recipere consueverunt, non est necessaria licentia Sacræ Congregationis: Ead. Sacra Congreg. Episc. & Regul. *in Fulginaten.* 30. *Martii* 1621. apud Nicol. *loc. cit. num.* 4.

In professione recipere potest vidua velum profes- 6
rarum, sed non virginum, neque in hoc Sacra Congregatio dispensat: Ead. Sacr. Congr. Episc. & Regul. *in Fesulana* 20. *Decembris* 1704. apud Nicol. *loc. citat. numer.* 5.

In Abbatissam eligi non potest sine licentia Sacræ 7
Congregationis; Ead. Sacr. Congr. Episcop. & Regul. *in Cassanen.* 29. *Januarii* 1585. *in Forolivien.* 4. *Novembrir* 1611. *in Sarzanen.* 15. *Julii* 1616. Licèt Ma- 8
trimonium fuisset solum ratum, & non consummatum; Ead. Sacr. Congr. Episcop. & Regul. *in Spoletana* 12. *Aprilis* 1619.

Vidua post mariti mortem, non potest licite mis- 9
sam omittere, ubi adest consuetudo, ultra mensem; aliàs ab Episcopo compellatur per censuras, non obstante quavis consuetudine; Concil. Mediolanens. I. *part.* 2. *tit. Quæ pertinent ad celebrationem missæ, ibi:* "Viduæ ob maritorum mortem ad summum ne mense »amplius sint sine missæ auditione; qua in re nulla »valeat excusatio cujusvis consuetudinis, quam irri- »tam decernimus; Eas item Episcopi etiam censuris »ecclesiasticis id facere cogant."

Vidua, & viduus quando peccent, vel non circa 10
delectationem morosam de copula præterita; Vide *verb.* Delectatio morosa *à num.* 30. *ad* 32.

*Vidua nubens intra annum luctus obnoxia erat in- 11
famiæ, aliisque pœnis ex jure civili, ut patet ex *L. Liberorum* 81. *ff. de his, qui notantur infamia, leg.* 1. *Cod. de secundis nuptiis, & Authent. de secundis nuptiis*, §. Primo siquidem *collat.* 14. cum similibus; idque ut distingueretur proles. At ejusmodi leges abrogatæ sunt *in cap.* Super illa 4. *de secund. nuptiis, ibi:* "Super illa quæstione, qua quæsitum est, an mulier »possit sine infamia nubere infra tempus luctus secun- »dum leges definitum;" Respondemus, "quod cum »Apostolus dicat, mulier, viro suo mortuo, soluta »est à lege viri sui; in Domino nubat cui voluerit, »per licentiam, & auctoritatem Apostoli ejus infamia »aboletur;" *&* *in capit.* Cum secundum 5. *eod. ibi:* "Cum secundum Apostolum mulier mortuo viro suo, »ab ejus sit lege soluta, & nubendi cui vult tan- »tum in Domino liberam habeat facultatem, non de- »bet legalis infamiæ sustinere jacturam, quæ licèt »post viri obitum intra tempus luctus, scilicet unius »anni spatium, nubat, concessa sibi tamen ab Apos- »tolo utitur potestate, cum in his præsertim secula- »res leges non dedignentur Sacros Canones imitari:" Idem *de synodo diœcesana lib.* 7. *capit.* 3. *num.* 6. Vide *verb.* Uxor *à numer.* 40. *ad* 43. (& *verb.* Nuptiæ.) *

VIGILIA.

SUMMARIUM.

1 *Vigilia quid sit.*
2 *Vigiliæ unde dictæ.*
3 *Vigiliæ nocturnæ usquedum viguerint.*
4 *Vigiliæ viguerunt etiam apud Ethnicos, & Judæos.*
5 *Vigiliarum mentio fit in veteri, ac novo Testamento.*
6 *Vigiliis, seu stationibus nocturnis respondent tres nocturni Matutini, & Laudes.*
7 *Vigiliæ nocturnæ cur fuerint abolitæ.*
8 *Abolitis fere universaliter prædictis Christianorum vigiliis, cur remanserit apud universalem ecclesiam vigiliarum nomen.*
9 *Jejunandum est in variis assignatis vigiliis; & in paucis quæ assignantur, non: Et cur*, ad num. 12.
13 *Vigilia S. Bartholomæi celebranda est juxta morem Regionum.*
14 *Vigilia occurrente in Dominica, jejunari debet in Sabbato antecedenti.*
15 *Vigilia S. Joannis Baptistæ cadente in festo Corporis Christi, anticipandum est jejunium feria* 4. *& eo anno nihil prorsus de ea fit in officio, & missa, nec commemoratio*, ad num. 16.
17 *Idem declaratum est quoad jejunium pro vigilia S. Antonii de Padua.*
18 *Vigilia cum jejunio occurrente in festo solemni alicujus Patroni principalis, potest licite ab Episcopo fieri commutatio jejunii in die præcedenti.*
19 *Non potest tamen auctoritate Episcopi anticipari vigilia S. Matthiæ, si occurrat ultima die bacchanalium.*
20 *Officium de vigilia fit in omnibus vigiliis per annum, quæ jejunantur, nisi in die vigiliæ occurrat festum* 9. *Lectionum.*
21 *Si autem tale festum occurrens in die vigiliæ fuerit primæ classis, tunc nihil prorsus, nec commemoratio fit de vigilia, excepta vigilia Epiphaniæ.*
22 *Et idem servandum est quando aliqua vigilia cadit in Adventu, Quadragesima, & 4. temporibus.*
23 *Occurrente vigilia in Dominica, anticipatur ejus officium in Sabbato non impedito officio* 9. *Lectionum; exceptis vigiliis Nativitatis, & Epiphaniæ Domini.*
24 *Si autem alicubi anticipetur jejunium alicujus vigiliæ ob solemne festum Patroni alicujus loci, non est transferendum, nec anticipandum officium vigiliæ, sed de ipsa nihil tunc in officio, & missa.*
25 *Officio vigiliæ, quod tunc erat de feria, addidit Sanctus Pius V. Homiliam in Evangelium, quod in missa legebatur.*
26 *Licèt, si vigilia venerit in Adventu, Quadragesima, & quatuor Temporibus, non sit faciendæ commemoratio de ipsa in officio, est tamen faciendæ in missa.*
27 *Non fit autem de ipsa commemoratio nec in officio, nec in missa in festis primæ classis.*
28 *Sic etiam nec fit commemoratio festi simplicis in missa in festis primæ classis, excepta S. Anastasia in* 2. *missa Nativitatis Domini propter peculiarem rationem, quæ assignatur.*
29 *In vigilia Nativitatis Domini, sicut in tota ejus Octava, prohibentur missæ votivæ, & de requiem, excepta una votiva solemni pro re gravi, & de requiem solemni præsente cadavere.*
30 *Sic etiam in vigilia Epiphaniæ.*
31 *Quid in vigilia Ascensionis, si occurrat festum primæ classis, aut duplex, seu semiduplex; quædam tamen animadvertenda sunt, quæ adferuntur.*
32 *In vigilia Pentecostes, & per totam octavam usque ad festum SS. Trinitatis inclusive, prohibetur quodcumque officium; Item prohibentur missæ votivæ, & de requiem, excepta una solemni præsente cadavere, quæ tamen prohibetur in Dominica Pentecostes, & duobus sequentibus diebus; Vide tamen novissimum decretum.*
33 *Vigiliæ novas non appositas in Calendario Romano non potest ordinare Episcopus quoad officium, & missat, & neque quoad jejunium.*

VIGILIA est solemnioris festi præventio instituta ab 1
ecclesia in præparationem ejusdem festi præsertim observatione jejunii, ac nocturnæ, ut antiquitus; vigilantiæ in Dei laudibus. Antiquitus enim præter jejunium solebant Fideles tota nocte vigilare in Dei laudibus apud ecclesias Sanctorum, quorum festa præveniebant: Quarti *part.* 1. *tit.* 3. *num.* 2. Merati *tom.* 2. *sect.* 3. *capit.* 7. *num.* 1. & alii passim. Unde à sic 2
vigilando ortum est nomen *vigiliæ*, quod etiam nunc retinetur, quamvis non in omnibus vigiliis jejunetur, 3
& mos vigilandi de nocte, propter abusus, qui irrepserant, fuerit sublatus; Concil. Sabinen. *cap.* 22. *ibi:* "Quia igitur in nocturnis vigiliis, quas in ecclesiis »fieri aliquorum simplicium devotio introduxit, nefan- »da, sæpe ac enormia sub hac boni specie committun- »tur, ipsas fieri de cetero firmiter prohibemus;" Sic apud Palavicinum *in Polyant. Sacror. Canonum verb.* Vigiliæ *numer.* 3. Et sic tenent Honorius *in gemma lib.* 3. *capit.* 6. Gavant. *part.* 4. *titul.* 13. *num.* 1. Durandus *in Rationali lib.* 6. *capit.* 7. *num.* 8. Quarti *loc. cit. num.* 2. & alii.

Dictæ nocturnæ vigiliæ viguerunt non solum in 3
primævis Christianorum temporibus, sed in variis ecclesiis Cathedralibus, & aliquibus Parochialibus continuarunt usque ad XV. seculum, ut ex multis ostendit Martene *in tract. de antiqua ecclesiæ disciplina capit.* 7. *num.* 3. sequutus à Merati *loc. cit.* Unde Vigilantius Hæresiarcha sui nominis hostis, qui seculo quarto temerario ausu vigiliàs improbabat, confutatus fuit à S. Hieronymo, à quo per jocum dicitur *Dormitantius*: *&* *in Concilio Aquisgranens. sub Ludovico Pio capit.* 130. sic habetur: "Est autem quoddam ge- »nus hæreticorum superfluas existimantium vigilias, & »spirituali opere infructuosas dicentium, jura temerari »divina, qui noctem fecit ad requiem, sicut diem ad »laborem, qui hæretici græco sermone *Nyctazontes*, »hoc est *somniculosi* vocantur." Ita apud Palavicinium *loc. cit. num.* 1. *in fine.*

Vigiliæ nocturnæ viguerunt etiam ante Legem Evan- 4
gelicam, tum apud Ethnicos, tum apud Judæos, qui duodecim horas noctis artificialis dividere solebant in quatuor partes æquales inter se, inæquales vero in se, id est, longiores, vel breviores, juxta noctium longitudinem, vel brevitatem: nam in æstate erant breviores, in hyeme vero longiores; quarum partes stationes, & vigiliæ militares dicebantur; & harum quælibet tribus horis constabat. Prima incipiebat ab occasu solis, & terminabatur in horam tertiam, & dicebatur *Conticinium*: Secunda incipiebat ab hora tertia, & terminabatur in horam sextam, & dicebatur *Intempestum*: Tertia incipiebat ab hora sexta, & terminabatur in nonam, & dicebatur *Gallicinium*: Quarta, quæ proprie dicebatur vigilia matutina, incipiebat ab hora nona, & terminabatur in duodecimam, id est, usque ad ortum solis, & dicebatur *Anteluxanum*.

Prædictarum vigiliarum mentio fit in veteri Testa- 5
mento: De primæ vigilia Threnor. 2. *vers.* 19. *Lauda in nocte in principio vigiliarum.* De tertia *Judicum* 7. *vers.* 19. *Incipientibus vigiliis noctis mediæ:* De quarta *Exodi* 14. *vers.* 24. *Jamque advenerat vigilia matutina.* In Testamento etiam novo habetur multis in locis expressa mentio earumdem vigiliarum; *Lucæ* 2. *vers.* 8. *Pastores erant in Regione eadem vigilantes, & custodientes vigilias noctis*; S. Matthæus *capit.* 14. *vers.* 25. de Christo loquens: *Quarta autem vigilia noctis venit ad eos ambulans super mare*; Et idem Christus Dominus *Marci* 13. *vers.* 35. dixit: *Vigilate ergo, nescitis enim quando Dominus domus veniat, sero, an media nocte, an galli cantu, an mane.* Quod hic dixit *sero*, intelligit *primam vigiliam* noc-

BIBLIOTECA CENTRAL BANA